

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

बायबल ज्ञानाबद्दल काय सांगस? — जगणामां उतारणं • KJV शास्त्रवचनं Strong's क्रमांकासहित

जगामा आणनं • देवासंगे चालनं — रांगनं, चालनं, धावनं, पूर्ण करनं
ज्ञान — पायाभूत बायबलसंबंधी सिद्धांत

उघडणारा शब्द

ज्ञान माणसमा जल्मतस नही; त्याले शोधाले लागतंस. अनं शोधण एक चालणं आहे. एक पोर एक दिवसमा चालत नही: पहिले तो रांगतंस, अनं सर्वकाही त्याले नवीन दिसतंस; तो आपला बाबाना आवाज अनं आपला बाबाना चेहरा शिकतंस. मंग त्याले चालाले शिकाडतंस, पाऊल पाऊल, अनं तो चालतंस, अनं घरना रचना त्याले ओळखीची होई जाती. मंग तो वाढतंस, अनं तो पळतंस; अनं जो चांगला पळतंस तो शर्यत पळतंस, अनं शर्यतना एक शेवट व्हयतंस, अनं शेवटले एक बक्षीस व्हयतंस. देवाचं ज्ञान असंच आहे. हिब्रू शब्द दाथ आहे (H1847, ज्ञान), अनं तो यादा (H3045, जाणणं) पासून येतंस — स्ट्रॉंग्स सांगतंस, बरोबर पाहीन जाणणं, ओळख असणं — एक ओळखीचा मित्रना जाणणं, फक्त पुस्तकी शिक्षण नही. ग्रीक शब्द ग्नोसिस आहे (G1108, ज्ञान), गिनोस्को (G1097, जाणणं) पासून. सुरू करण्याआधी ह्या गोष्टीकडे बारीक ध्यान दे: शास्त्रमा, ज्ञान म्हणजे सर्वात पहिले एक व्यक्तीले जाणणं आहे. हा अभ्यास ज्ञानले माणसना पूरा प्रवासभर घेऊन जातंस: तो त्याले कसा शोधतंस जवा तो फक्त रांगू शकतंस अनं त्यासाठी ओरडतंस; तो त्यासंगे काय करतंस एकदा त्याना जवळ आल्यावर; तो त्यासंगे कसा पळतंस, अनं देवना सैन्यमा एक सैनिकसारखं त्याले अर्पण करतंस; अनं शेवटना रेषेवर त्याचं काय व्हयतंस, जठे तो स्वतः जसा ओळखला गयना तसाच जाणसन, अनं जठे आपला देवाचं वचन सदाकाळ टिकतंस. त्याले शोधी काढ.

या अभ्यासमा तीन प्रश्नानी उत्तर दिले जायेत:

1. ज्ञान कठे मिळस, अनी माणुस त्याकडे पहिले कसा येस?
2. एखाद्या माणसाकडे ज्ञान आल्यावर त्यानी त्याना काय करना पाहिजे, अनी रोजना चालनमा ते कसा टिकाई राखेल जाये?
3. शर्यत कशी संपस — ज्ञानना शेवटले ठिकाणवर काय होस, अनी कोणता शब्द सदा टिकतो?

ग्रीक कीवर्ड

“ज्ञान” — **G1108 gnos** — जाणणं (क्रिया); ज्ञान, विद्या
कृपात अनी आपला प्रभुना ज्ञानमा वाढा

“जाणणं” — **G1097 gin** — जाणुन घे; जागृत राह, ओळखणं, समजणं
हार्ई जीवन सार्वकाळीक शे, की त्यासनी तुले वळ्खाstarted पाहिजे

“ज्ञान” — **G1922 epignosis** — पुरा ज्ञान, स्वीकार करनं

त्याना इच्छानं ज्ञानसे भरेला

“जाणणं” — **G1921 epiginosko** — जाणणा, पूरा समजणा, ओळखणा, कबूल करणा

मां जसा जाणला गया आहू तसाच मी बी जाणसू

“अभ्यास” — **G4704 spoudazo** — बलिदान करनु, प्रयास करनु, मेहनत करनु

देवना समोर आपणले स्वीकृत दखाडाकसाठी अभ्यास करा

“यथार्थपणे विभागणे” — **G3718 orthotomeo** — सिधा वाढणं, सिधी कापणी करणं

सत्याना वचनना योग्य विभाजन

“जाणणं” — **G1492 eido** — देखणे, समजणे, जाणणे

मले ठाऊक आहे मी कोणावर विश्वास ठेवला आहे

(माह्या वैयक्तिक विचार — बगा शब्द कसा बनला. gnosis (G1108, knowledge) ही ginostiko (G1097, to know) पासून येस, अनी Strong's म्हणस ginostiko म्हणजे absolutely जाणस — जागृत रावणं, ओळखणं, समाजस. अनी gnosis ला शास्त्रमां एक मोठा साथी हये: epignosis (G1922, knowledge), जो epiginostiko (G1921, to know fully) पासून येस — Strong's ह्याला म्हणस recognition, पूर्ण discernment, स्वीकृती. पहला हये जाणस; दुसरा हये जाणस जो पूर्ण ज्ञान. या अभ्यासमांदी tags कडे लक्ष द्या: आपण gnosis मां वाढतस, आपणले epignosis नं भरेल करतस — अनी शेवटच्या रेपेवर, मी जाणस तसाच जसा मी स्वतः जाणला गेलो हऊ.)

HEBREW KEYWORDS हिब्रू संबं महत्वाचा शब्दहीन

“ज्ञान” — **H1847 daath** — ज्ञान; चतुराई, कौशल्य, बोध

परमेश्वरनं भय ह्या ज्ञाननी सुरुवात व्हे

“जाणणं” — **H3045 yada** — जाणना; बग्यान ओळखनं; परिचित रहावं, स्वीकार करनं

तर आपु परमेश्वरले वळखानाकरता पाठं करसू, तवय आपणले वळखी येई

“समजणं” — **H998 biynah** — समजणं, ज्ञान, शहाणपण

समजेसाठी तुना आवाज उंच कर

“पाठलागी” — **H7291 radaph** — पाठलाग करनं, माग लागनं, पकळनं

परमेश्वरले जाणुन घेवाले माटे पाठे लाग्ता

“साठा करणे” — **H6845 tsaphan** — लपाडणं, साठाडणं, गुप्त ठिवणं

बुद्धिवान माणसं ज्ञान साठवतीत

“बळ” — **H3581 koach** — शक्ती, बळ, ताकत

माणुस लई ज्ञान वाला हये तो त्याली शक्ती वाढस.

“जपी ठेवं” — **H8104 shamar** — सांभाळणं, नजर राखणं, राखण करणं, जपणं

याजकना ओठसनी ज्ञान राखी ठेवनं पाहिजे

“दूत” — **H4397 malak** — दूत, स्वर्गदूत, राजदूत

सेनासना परमेश्वरना दूत से

“ज्ञान” — **H1844 deah** — ज्ञान

पृथ्वी परमेश्वरना ज्ञानले भराई जाई.

“शिकाडणं” — **H3928 limmud** — shikaayeleu, shikleu, shishya

तुनी सगळी पोन्हा परमेश्वराकडतीन शिकाडेल राहतीन

(माह्या वैयक्तिक विचार — दात (H1847, ज्ञान) येते यादा (H3045, जाणणं) पाईन — अनी देआह (H1844, ज्ञान) पण याच्याशी जोडेल आहे, दोन्ही त्याच एक मूळपाईन येतस — अनी स्ट्रॉगन सांगं की यादा म्हणजे बराबर देखीन जाणणं — ओळखं व्हवं, जसं कोणी जिवाभावाच्या मित्रासोबत ओळख व्हस. जुन्या करारमा देवाचं ज्ञान म्हणजे कोणी लांबीचं शिक्षण नही; ती एक जवळीक ओळख आहे. अनी बघा हा शब्द तठच का उभा राहना: बुद्धीपाईन घर बांधेल जास, अनी समजपाईन ती स्थापित व्हस, अनी ज्ञानपाईन खोल्या सगळ्या मोलाच्या अनी सुखद संपत्तीशी भरेल जास. बुद्धी घर बांधस; दात खोल्या भरस. ज्ञान म्हणजे आतमा आपले खजिना आहे.)

I. सरपटनं — त्याले कसं शोधाइचं

(माह्या वयक्तिक विचार — प्रत्येक चालना खालपाईनच सुरु होस, आनी ज्ञानही तसाच. कोणीच देवले जाणतोच जल्मत नाही; त्याले देवले "शोधाव" लागस. आनी लक्ष द्या पुस्तक कोठे सांगस की शोधनं सुरुवात कोठस होस: परमेश्वराच्या भयमा. एक लहान बाळ ज्या गोष्टीसाठी रडस जी त्याजकडे नसते, आनी

परमेश्वर ज्ञानासाठी — दाथ (H1847, ज्ञान) — असो रडनो ऐकस, जसा बाप आपला स्वतःच्या पोराचा आवाज ऐकस. रडा, शोधा, खोजा: वचन शोधणाऱ्यासाठी दिधलं आहे, आनी देनारा देवच आहे.)

A. Proverbs 1:7 ↗ *read this in your Bible*

यहोवाना भय = ज्ञानाना आरंभ.

B. Proverbs 2:3 ↗ *read this in your Bible*

जर तु ज्ञानासाठी हाक मारशीन + समजेसाठी आपला आवाज उंच करशीन.

C. Proverbs 2:4 ↗ *read this in your Bible*

तिले चांदीसारखी शोधा + लपयेल्या धनासारखी तिले शोधा.

D. Proverbs 2:5 ↗ *read this in your Bible*

तवय तुले परमेश्वरना भय समजी अनं देवसनं ज्ञान गावसी.

(माझा वैयक्तिक विचार — रांगन्याना क्रम लक्ष द्या: पुकार, आवाज उंचाव, शोध करा, तपास करा — मंग सापडनं, आनी शास्त्रवचन B मायना टैग बग: तळे शब्द छे biynah (H998, समजूत). ज्ञानासाठीना पुकार आनी समजूतीसाठीना पुकार ह एकच पुकार छे. जो माणूस चांदीले शोधतस तशा ज्ञानाले शोधस, त्याले चांदीपेक्षा मोठा खजिना सापडस: परमेश्वरची ओळख.)

E. Proverbs 2:6 ↗ *read this in your Bible*

परमेश्वरना ज्ञान देस + त्याना मुखमातीन ज्ञान अनं समज येस.

F. याकोब 1:5 तुमनापैकी जो कोणी ज्ञानमा कमी व्हई त्यानी ते देवकडे मांगानं, म्हणजे ते त्याले देवामा ई; कारण देव सर्वासले कृपाघाई आनी उदारतातीन देस; **[G1325 didomi ■] [G154 aiteo ■]**

तो देवाकडे मांगू दे, जो सर्व माणसासले उदारपणे देतो, + त्याले ते दिधं जाईल.

(माझे व्यक्तिगत विचार — शलमोन अनं याकोब ला एकाजोडीन ठेवा: परमेश्वर ज्ञान देतस, एक म्हणस; देवकडे मांगा, जो सर्वासले मुक्तपणे देतस, दुसरा म्हणस. सापडनं ही खरेदी नही. त्याच्या मुखमाईन ज्ञान निघतं; शोधणारा फक्त उघड्या हातासहीत घेणारा शे.)

G. Proverbs 18:15 ↗ *read this in your Bible*

समजू माणसना मन ज्ञान मिळावतस + ज्ञानी माणसना कान ज्ञान शोधतस.

H. Psalm 94:10 ↗ *read this in your Bible*

जो माणसले ज्ञान शिकाडस, त्याले नही कळस काय?

I. Psalm 25:9 ↗ *read this in your Bible*

तो नम्र माणसासले न्याय मां चालाई करी ते त्यासले आपला मार्ग शिकाडी.

J. Hosea 6:3 ↗ *read this in your Bible*

तर आपणले जाणस + जर आपणे परमेश्वरले जाणानाकरता माग लागाव.

(माले वैयक्तिक विचार — हाई शे लेकराचं पहिलं हालचाल: तो पाठं जाई. radaph (H7291, to follow on) हाई शब्द शे कोणत्यातरी गोष्टीना जोरात पाठलाग करना करता. लहान बाळ आपला बाप ना घरभर पाठं जाईसन वळखी. परमेश्वरना वळख बी आशीच शे: एका दिवसमा मिळेल अशी नही, तर जो पाठं जात राही त्यालेच दिधी जाई.)

K. योहान 7:17 त्याना ईच्छाप्रमाणे करानं अस जर कोणी मनमा आनं तर हाई शिकवणबद्दल त्याले समजी की, हाई देवपाईन शे की मी मना मननं बोली राहीनु. **[G1322 didache ■] [G1097 ginosko ■]**

जर कोणी माणूस त्याची इच्छा करसी → तो शिकवणीबद्दल जाणसीन.

L. मत्तय 11:29 मी जशा मनना लीन अनं नम्र शे तो मना जू तुम्हीन तुमनावर ल्या, अनं मनापाईन शिका म्हणजे तुमना जिवले विसावा मिळी; **[G2147 heurisko ■] [G3129 manthano ■]**

माझं जोखड तुमनावर लेवा + माझ्यापाशी शिका → तुमले तुमच्या जीवले आराम मिळसे.

(माझे वैयक्तिक विचार — रांगणं एक व्यक्तीजोडे संपतं. प्रभु ह्या नही सांगत, फक्त माझ्या पुस्तकपाईन शिक — तो सांगे, माझ्यापाईन (ME) शिक. आनी करणं जाणण्याआधी येतं — जर कोणी त्याची ईच्छा करावाक (DO) तयार व्हई, तर त्याला त्या शिकवणीबद्दल माहीत (KNOW) व्हई — जशा एक लहान पोर चालाची समजाआधी चालतं. आता तु त्याले सापडला, उठ आनी चाल.)

II. चालनं — तुनी जवळ जवा राही तवा त्यासाठी काय करानं

(माझा वैयक्तिक विचार — बाळ आतं पायावर न्हायलं; आतं सांबाळनं येतं. जी ज्ञान सापडतं ते साठवनं पडतं, आनी जी ज्ञान साठवलं जातं ते जगून दाखवनं पडतं. ह्या टप्प्यामां साक्षीदारमधी दोन काम लक्षात घ्या: त्याले वाढवा, आनी त्याले सांभाळा. आनी मधात दिधेला चेतावनीकडे लक्ष द्या: एकलं ज्ञान माणसले फुगावतं; प्रेमासोबत ठेवलं ज्ञान त्याले उभारतं, आनी त्याच्या भाईले पण त्याच्यासंगे उभारतं.)

A. २ पेत्र 3:18 अनी आपला प्रभु अनं तारणारा येशु ख्रिस्त याना कृपामा अनं ज्ञानमा वाढतच न्हावा. त्याले आते अनं अनंतकाळपावत गौरव असो! आमेन. **[G1108 gnosis ■] [G837 auxano ■]**

कृपामा वाढा + आपला प्रभु अनं तारणहार येशू ख्रिस्तना ज्ञानमा वाढा.

B. २ पेत्र 1:5 यामुये तुमले व्हई तीतला प्रयत्न करीसन ईश्वासमा सात्त्विकतातीन, सात्त्विकतामा ज्ञाननी भर **[G1108 gnosis ■] [G4710 spoude ■]**

सर्व परिश्रम करीसन + आपला विश्वासमां सद्गुण जोडा + सद्गुणमां ज्ञान जोडा.

C. Proverbs 10:14 ↗ *read this in your Bible*

ज्ञानी माणुस ज्ञान साठवतस.

(माले वैयक्तिक विचार — tsaphan (H6845, साठवण) हाई शब्द चोरनी ठेवना खजिना लपाडानाकरता वापरला जाणारा स्टॉक्सचा शब्द आहे. हाई त्याच स्तोत्राना शब्द आहे, तुमचा वचन मी मन्हा हृदयमा लपाडेल आहे. ज्ञानी मानूस ज्ञानले अशी जागवर साठवी ठेवस, जठे कोणी चोर पोहोच शकस नही: आपला आतमाच मा. हृदय हाई या खजिनाकरता पेटी आहे.)

D. Proverbs 15:14 ↗ *read this in your Bible*

समजदार माणसाचं मन ज्ञान शोधतं.

E. कलस्सै 1:9 यावरीन आम्हीन बी तुमना विषयी ज्या दिनपाईन ऐकं, तवयपाईन तुमनाकरता कायम प्रार्थना करेल शे. आम्हीन प्रार्थना करी राहिनूत की, तुम्हीन देवना ईच्छातीन सर्व प्रकारना ज्ञानतीन भराले पाहिजे जो त्याना आत्मा तुमले देस, अनी त्याना ईच्छातीन आध्यात्मिक समजपणतीन तुम्हीन भराले पाहिजे. **[G1922 epignosis ■] [G4137 pleroo ■]**

त्याह्या इच्छासना ज्ञानसे भरपूर + सर्व ज्ञान अनी आत्मिक समजमा.

F. कलस्सै 1:10 यानाकरता की, तुम्हीन सर्व प्रकारे प्रभुले संतुष्ट कराकरता त्याले शोभी अस वागाले पाहिजे, म्हणजे प्रत्येक प्रकारना सत्कर्मना फळ दिसन अनी देवना ज्ञानमा तुमनी वाढ व्हावे पाहिजे. **[G1922 epignosis ■] [G837 auxano ■] [G4043 peripateo ■]**

प्रभुसाठी योग्य असा चालो, सर्व गोष्टीमा संतोष देण्यासाठी + देवाच्या ज्ञानमा वाढत जावो.

(माले वैयक्तिक विचार — टैग बगा, अनी मोठा शब्द वर लक्ष दे. पेत्रमा त्या gnosis (G1108, ज्ञान) व्हतं, जाणनं; हठे epignosis (G1922, ज्ञान) आहे, ज्याले Strong's म्हणतस ओळख, पूर्ण विवेक, स्वीकृती — पूर्ण व्हयेलं जाणनं. अनी लक्ष दे ते कसं पूर्ण व्हतं जास: योग्य चालनं, फळदार व्हनं, अनी वृद्धी चालतानाच होतस. ज्ञान बशेल्या जागवर ठेवेलं नही राहत; ते रस्त्यावरच ठेवेलं राहतं.)

G. फिलिप्यै 1:9 मनी हाई प्रार्थना शे की तुमनी प्रीती, सत्यना ज्ञानघाई अनं सर्व प्रकारना विवेकघाई अधिक अनं अधिक भलतीच वाढाले पाहिजे. **[G1922 epignosis ■] [G4052 perisseuo ■]**

तुमचं प्रेम ज्ञानमा अनं सर्व समजमा अजून अधिकाधिक वाढतं जावो + ज्ञानमा अनं सर्व न्यायबुद्धीमा.

H. १ करिंथ 8:1 मुर्तिनं नैवद्यबद्दल, “आपला सर्वासले ज्ञान शे,” हाई आपले माहीत शे. ज्ञान फुगाडस; पण प्रेमतीन प्रगती व्हस. **[G3618 oikodomeo ■] [G1108 gnosis ■]**

ज्ञान फुगाडस + प्रेमतीन प्रगती व्हस.

(माले वैयक्तिक विचार — हिआं संपूर्ण मंचनं इशारा उभा शे. एकलं ज्ञान गर्वनं फुगाडस, जशी हवा मशकले फुगाडस; प्रेम बांधस, जशी माणुस घर बांधस. अनी पौल प्रार्थना करस की प्रेम ज्ञानमां अजून-अजून वाढाव — प्रेमे ज्ञानले वाहस, ज्ञान प्रेमामां साठडेल राहस. दोहीसंगे चाला, नही तर चालणं वाकडं व्हई जाशे.)

I. Proverbs 3:6 ↗ *read this in your Bible*

तुना सर्वा मार्गमा त्याले वळख, + तो तुना मार्ग सरळ करी.

(माझा वैयक्तिक विचार — ज्ञानाचा चालतो-फिरतो उपयोग येथे एक ओळीमा शे. Acknowledge हे yada (H3045, to know) शे: तुनी सर्व मार्गमा त्याले जाणो — शेतमा, घरमा, वेशमा — अनी तो तुनासमोर मार्ग सरळ करतो.)

J. Psalm 119:66 ↗ *read this in your Bible*

मले चांगली समज अनी ज्ञान शिकाड + मी तुझ्या आज्ञासले विश्वास ठेयला.

K. Hosea 4:6 ↗ *read this in your Bible*

माझा लोक ज्ञानाना अभावमां नष्ट व्हतस.

L. Proverbs 24:5 ↗ *read this in your Bible*

JANANWALA MANUS TAKAT VADHAWANE KARE.

(माले वैयक्तिक विचार — दोन्ही बाजू एका, अनी त्यासनासारक्या मंथीन चाला. जठे ज्ञान फेकी देतस, तठे लोकसना नाश व्हस; जठे ज्ञान संभाया जास, तठे माणसले बयत मिळस — कोच (H3581, बयत). ज्ञान संभायनं ही कायी छोटी गोष्ट नही: ते लोकसकरता जीवन शे अनी माणसकरता बयत शे. अनी ती बयत कायतरी कारणकरता दिधी जाय. एक शर्यत धावाले शे.)

III. शर्यत जिकणे — देवना सेनामासना सैनिकवाणी हात्यार म्हणीन वापरा

(माले वैयक्तिक विचार — आतां चालनं एक शर्यत व्हस, अनि शर्यत एक लढाई व्हस. या साक्षीमा लढाई कशावर व्हस ते बगा: प्रत्येक उंच गोष्ट देवना ज्ञानना विरुद्ध आपलं आपल्याले उंचावस — इठलं युद्धक्षेत्र स्वतः ज्ञान व्हस. तठे देवना माणुस आत्म्याना तरवार घेस, ज्ञान आपला ओठावर ठेवस, अनि नम्रताईसाठे अनि आदरसाठे आपलं उत्तर देस. सैनिक जे त्यानी सांठवीन ठेवं व्हतं ते वर काढी देस.)

A. २ करिथ 10:4 आमना युध्दना हात्यार जगना नही तर देवना हात्यार शेतस ज्याघाई आम्हीन शत्रुसना गढ पाडाले समर्थ शे.

[G4752 strateia ■] [G3696 hoplon ■]

आमी लढायचा शस्त्र मानवीक नथीत + मजबूत गढ पाडाकसाठे परमेश्वरातुन सामर्थ्यवान हये.

B. २ करिथ 10:5 आम्हीन परमेश्वरना ज्ञानना विरोधमा ऊठनारा, प्रत्येक कल्पना ना आम्हीन विरोध करतस अनी प्रत्येक ईचारले बंदी बनाडिसन त्याले ख्रिस्तना आज्ञाकारी बनडतस. [G3540 noema ■] [G1108 gnosis ■]

कल्पना खाली पाडणं + देवाना ज्ञानाविरुद्ध उठणारी प्रत्येक उंच गोष्ट + प्रत्येक विचारले बंदिवान करणं.

C. २ करिथ 4:6 अंधारमाईन उजेड चमकी, अस जो देव बोलना ते, येशु ख्रिस्तना तोंडवरलं देवनं जे तेज शे त्यानं ज्ञान दखावाले पाहिजे म्हणीसन त्यानी आमनं अंतःकरण प्रकाशीत करेल शे. [G1108 gnosis ■] [G5457 phos ■]

देवाच्या महिमाना ज्ञानाना प्रकाश + येशू ख्रिस्ताना मुखमां.

(माले वैयक्तिक विचार — सैनिक येक प्रकाश लई जाये, फकस तलवार नही. जे परमेश्वरनी सुरवातले अंधारमातीन प्रकाश चमकाडवाना हुकम दिधा, त्याच परमेश्वरे आपला मनमा प्रकाश चमकाडेल शे; अनी तो जो प्रकाश देस शे, तो त्याना गौरवना ज्ञानना प्रकाश शे, येशू ख्रिस्तना मुखमा. ज्या माणसे ते मुख दखेल शे, त्यानाजोडे अंधारमा बठेल लोकसमोर धरवाले काहीतरी शे.)

D. इफिस 6:17 तारणरूपी शिरस्त्रान अनं देवनं वचन अशी आत्माना तलवार, हाई बी त्या. [G4487 rhema ■]

[G3162 machaira ■]

तारणाचं शिरस्त्राण + आत्म्याची तरवार घ्या, म्हणजे देवाचं वचन.

E. Malachi 2:7 ↗ *read this in your Bible*

याजकना ओठासले ज्ञान राखी राह पाहिजे + तो सेनाधीश परमेश्वरना दूत शे.

(माले वयक्तिक विचार — shamar (H8104, राखणं) हाई पहराद्याना शब्द आहे: राखणं, जसा एक वयक्ती शहरना राखवाली करस. ज्ञान ओठावर बी राखेल राहतस जसा हृदयमा — तयार राखेल, सत्य राखेल, त्यासाठे राखेल जे त्याना मुखमाईन नियम शोधाले येतस. अनी लक्ष द्या की राखणाराले काय म्हनतस: malak (H4397, दूत). जो वयक्ती ज्ञान राखस तो एक पाठवेल मानूस आहे.)

F. Proverbs 15:2 ↗ *read this in your Bible*

ज्ञानी माणसाची जीभ ज्ञानाचा योग्य उपयोग करस.

G. १ पेत्र 3:15 तर ख्रिस्त प्रभु यानं भय धरीसन मनमा आदर ठेवा; अनी तुमनामा जी आशा शे तिनी ईचारपुस करनारा प्रत्येक माणुसले उत्तर देवाले कायम तयार रहा; तरी ते नम्रतातीन अनं नही घाबरता द्या. [G1680 elpis ■] [G627 apologia ■]

प्रत्येक माणसाले उत्तर देण्याकरता नेहमी तयार राहा + नम्रता अनी भयासहित.

H. २ तिमथ्य 2:15 तु सत्यनं वचन निट सांगनारा, लाज वाटेल अस कोणतं बी काम न करनारा, देवना पसंतिले उतरेल कामकरी, असा स्वतःले सादर कराकरता व्हई तितलं कर. [G3718 orthotomeo ■] [G4704 spoudazo ■]

तु सत्यनं वचन निट सांगनारा + असा स्वतःले सादर कराकरता व्हई तितलं कर.

(माले वैयक्तिक विचार — शिपायना प्रशिक्षण अभ्यास से. spoudazo (G4704, study) हर Strong's मां लगनशील रहावाना, गडबड करवानी अर्थ से; अनी orthotomeo (G3718, rightly dividing) हर सिधा कापो करवानी अर्थ से. एक कारीगर सिधा कापस, नही तर तठे आपला कामनी लाज वाटस. वचनले सिधा हाताळो, तठे तुले देवसमोर की दुसऱ्या माणसासमोर लाजावानी गरज नही.)

I. दानीएल 11:32 ज्या करारसंबंधतीन दुष्ट वर्तन करतस त्यासले तो फुसलाईसन भ्रष्ट करी; पण ज्या लोके आपला देवले वळखतस त्या बलवान व्हईन मोठं कामे करतीन. [H2388 chazaq ■] [H3045 yada ■]

पण ज्या लोके आपला देवले वळखतस त्या बलवान व्हईन मोठं कामे करतीन.

J. २ तिमथ्य 2:24 प्रभुना दासनी भांडण नही, तर त्यानी सर्वासनासंगे नम्रमा, सहनशीलतामा अनं शिकाडाकरता तयार रावाले पाहिजे. [G1317 didaktikos ■] [G1401 doulos ■]

प्रभुना दासनी भांडण नही, तर त्यानी सर्वासनासंगे नम्रमा + सहनशीलतामा अनं शिकाडाकरता तयार रावाले पाहिजे.

K. २ तिमथ्य 2:25 विरोध करनारासले नम्रतातीन शिकाडनारा असा न्हावाले पाहिजे. कदाचित देव त्यासले सत्यनं ज्ञान व्हावाले पश्चतापनी बुध्दी दी [G1922 epignosis ■] [G4236 praotes ■]

नम्रतासे विरोध करणाऱ्यासले शिकाडना → सत्यना ज्ञान व्हावाकरता पश्चताप.

(माले वैयक्तिक विचार — त्या सैनिकना ढंगकडे लक्ष द्या. त्याना हथियार सामर्थ्यवान शे, तरी बी तो भांडत नही; तो सौम्य शे, अनी नम्रताधीन शिकोसन देस. अनी ह्या टैग बगा: स्वीकार करानी ती एपिग्नोसिस (G1922, ज्ञान) शे, पूर्ण जाणनं — अनी देव त्या देस. आपण उंच गोष्टीले पाडी सकतस; आपण हृदय उघाडी सकत नही. सेवक शिकोडस; प्रभू जाणनं देस.)

L. १ करिंथ 9:26 मी पण तसाच पयस, म्हणजे अनिश्चीतपणातीन मी धावत नही. तशी कुस्तीपण करस, म्हणजे वारावर मी बुक्क्या मारस नही. **[G4438 pukteuo ■] [G5143 trecho ■]**

मी पण तसाच पयस, म्हणजे अनिश्चीतपणातीन मी धावत नही + म्हणजे अनिश्चीतपणातीन मी धावत नही. तशी कुस्तीपण करस, म्हणजे वारावर मी बुक्क्या मारस नही.

(माले वैयक्तिक विचार — इठे धावणारा अनि सैनिक एकाच ठिकाणी उभा हास, अनि ज्ञानच त्यासले मूर्खपासून वेगळा करस. पौल अनिश्चिततेने नही धावस — त्याले वाट अनि शेवट माहीत शे. तो हवेवर लढस नही — त्याले शत्रू अनि शस्त्र माहीत शे. ज्याले माहीत शे की त्यानी कोनावर विश्वास ठेयला शे, तो जाणल्या वाटवर धावस. शेवटली रेषा तुया म्होरं शे.)

IV. फिनिश लाईन — ज्ञान, अनं वचन, सदासर्वकाळ राहसं

(माले वैयक्तिक विचार — दरेक शर्यतले एक शेवट व्हस, अनि हास शेवट भिंत नही; हाई एक चेहरा से. साक्षीदार काय सांगतस त्याहाकडे लक्ष द्या की, त्या रेषेच्या पल्याडे काय वाट पाहून रायनं से: धरती परमेश्वराना ज्ञानसी परिपूर्ण व्हईन, धाकल्यापाहून मोठ्यापावत सर्वे त्याले ओळखतीन, अनि जे अपूर्ण से ते पूर्ण व्हईन — आमनेसामने, जसा आपण ओळखला गयल्या तसा आपणबी ओळखशीन. अनि हाना सर्वेना खाले ते वचन उभा से ज्यानी हाना वायदा करेल व्हता, अनि ते वचन सदासर्वकाळ टिकीन.)

A. Isaiah 11:9 ✎ read this in your Bible

पृथ्वी परमेश्वराना ज्ञानसन भरतीन जाईन.

B. Habakkuk 2:14 ✎ read this in your Bible

पृथ्वी परमेश्वराना महिमाना ज्ञानले भरी जाईन.

(माह्या वैयक्तिक विचार — दोन संदेष्टा, एक ओळ, अनी वाढतस एक वचन. यशयाना म्हना deah (H1844, ज्ञान) — परमेश्वराना ज्ञान; हबक्कुकना म्हना जाणण — yada (H3045, जाणला) — परमेश्वराना गौरवना. अनी त गौरव कठे दखाडस? प्रेषितन आधीच आमले सांगीसन शे: देवना गौरवना ज्ञानना उजेड, येशू ख्रिस्तना मुखमंडलमा. जी गोष्ट सैनिकना हृदयमा आतां शे, तिनीच पृथ्वी भराई जाई.)

C. Jeremiah 31:34 ✎ read this in your Bible

त्यासना समायमा लहानमा लहानपाईन मोठ्यामा मोठ्यापावत सर्व मले वळखतीन + मी त्यासना अन्याय माफ करसू.

D. १ करिंथ 13:9 आपलाले थोडसच कळस, अनी देवकडतीन संदेश थोडासाच देता येस. **[G3313 meros ■]**

[G1097 ginosko ■]

आपलाले थोडसच कळस + अनी देवकडतीन संदेश थोडासाच देता येस.

E. १ करिंथ 13:10 पण पुर्णपणा ई तवय अपुर्णपणा नष्ट व्हई जाई. **[G5046 teleios ■]**

जवा जे पूर्ण आहे ते येतं → तवा जे अंशतः आहे ते नष्ट व्हई जाई.

F. १ करिंथ 13:12 आते आमले आरसामा अस्पष्ट दिसस; पण नंतर समोरा समोर दखुत; हाई येळले मनं ज्ञान अपुर्ण शे, पण नंतर पुर्णपणे मी वळखसु, जश देवकडतीन पुर्णपणे माले वळखमा येल शे. **[G1921 epiginosko ■] [G1097 ginosko ■]**

आते आमले आरसामा अस्पष्ट दिसस; पण नंतर समोरा समोर दखुत; हाई येळले मनं ज्ञान अपुर्ण शे + जश देवकडतीन पुर्णपणे माले वळखमा येल शे.

(माना वैयक्तिक विचार — एकाच जागी दोन्ही टॅग बगा, अनि शेवटली रेष ऐका. आतां मी जाणस म्हणजे ginosko (G1097, जाणणं); मंग मी पुरतं जाणस म्हणजे epiginosko (G1921, पुरतं जाणणं) — तीच पूर्णता जिनामां आपल्याले सुरुवातीपासीन भरतस व्हतं. भागाभागानं असणारं ज्ञान त्या रेषेवर हरावत नही; भाग नाहीसा व्हस कारण पूर्ण आयेल शे. आरसा उतरी लेतस, अनि तोंड समोर उभं शे.)

G. २ तिमथ 1:12 ह्या कारणमुये मी ह्या दुःख भोगी न्हाइनु तरी मी लाज धरस नही कारण मी ज्यानावर ईश्वर ठेयेल शे, त्याले मी वळखस, तो मनी ठेव त्या दिनकरता राखाले शक्तिमान शे, असा मना भरवसा शे **[G4100 pisteuo ■] [G1492 eido ■]**

मी कोणावर विश्वास ठेवला शे ते मी वळखस + मी त्याले जे सोपाडेल शे ते त्या दिसापावतर सांबाळाले तो समर्थ शे.

(माले वैयक्तिक विचार — हठे जे "जाणना" शब्द शे ते eido (G1492, जाणना) शे, जे Strong's च्या मते खरं तर पाहणं शे. पौलना शर्यतना शेवटले त्याना जाणणं हाई एक पाहणं शे: मी जाणस कोणले — फक्त काय नही, तर कोणले. ज्ञानना शेवट कायी तथ्य धरनं नही; तो एक व्यक्तीले पाहणं शे.)

H. योहान 17:3 सार्वकालिक जिवन हाईच शे की त्यासनी, तु एकच सत्य देव त्या तुले, अनं ज्याले तु धाडेल शे, त्या येशु ख्रिस्तले वळखावं. **[G1097 ginosko ■] [G2222 zoe ■]**

सार्वकालिक जिवन हाईच शे की त्यासनी → तु एकच सत्य देव त्या तुले, अनं ज्याले तु धाडेल शे.

I. कलस्सै 2:3 त्यामा देवना ज्ञान अनं बुध्दीनी सर्वी संपत्ती लपेल शे. **[G1108 gnosis ■] [G614 apokruphos ■]**

त्यामा देवना ज्ञान अनं बुध्दीनी सर्वी संपत्ती लपेल शे.

(माले वैयक्तिक विचार — त्या रांगणा आठवा: तिले चांदीसारखी शोधा, लपेल्या खजिन्यावाणी तपासा. हिटी शेवटले खजिना गावतस, अनी बगा कोठे: त्याहामा. ज्ञान अनी बुध्दीना समासा खजिना, ख्रिस्तमा लपेला शे. शोधणारा फक्त येक वस्तूले नही शोधी राहिना व्हता; तो सुरुवातीपाईन येक व्यक्तीले शोधी राहिना व्हता, अनी त्याहामा काहीबी कमी नही.)

J. Isaiah 40:8 ✎ read this in your Bible

गवत सुकतंस, फुलं कोमेजतंस + आपला देवाना वचन सर्वकाळ राहतं.

K. Psalm 119:160 ✨ *read this in your Bible*

तुना वचन सुरवातीपाईन सत्य शे + सदाकाळ टिकून राह्यतं.

L. मत्तय 24:35 आकाश अनी पृथ्वी पुसाई जाई, पण मनं वचन पुसावणारच नही.” [G3056 logos ■]

[G3928 parerchomai ■]

आकाश अनी पृथ्वी पुसाई जाई + पण मनं वचन पुसावणारच नही.

(माराह वैयक्तिक विचार — मानवी देह गवत आहे, अन एये दौड निंघी जाई; स्वर्ग अन पृथ्वी हाई निंघी जाई; पण त्याना शब्द कधीच निंघी नही जाणा. या पुस्तकमातीन तुम्हीन त्याबद्दल जे शिकनात ते सब टिकी राही, कारण पुस्तक टिकी राहत. जो माणुस देवना ज्ञानमांगे दौडत, तो अशा गोष्टीमांगे दौडत जी सदासर्वकाळ टिकी राहत — अन त्याले तसाच ओळखाईल जसा तो स्वतः ओळखेला गया.)

दोघासना तोंड

Jeremiah 9:24 ✨ *read this in your Bible*

जो कोणी घमंड करस त्यानं यामाच घमंड करावा + की त्याले माले समजस अनि माले वळखस.

फिलिपै 3:8 इतलंच नही, तर ख्रिस्त येशु मना प्रभु, त्यानाबद्दलना सर्वश्रेष्ठ ज्ञानमुये मी बाकी सर्वकाही नुकसान समजस, त्यानाकरता सर्वकाही मी गमाडेल शे. ख्रिस्त मिळाकरता मी सर्वकाही कचरा समजस. [G1108 gnosis ■] [G5242 huperecho ■]

मी सर्व गोष्टीले हानी समजतो, माझा प्रभु ख्रिस्त येशुना ज्ञानना श्रेष्ठतासाठी.

१ योहान 5:20 आपले माहित व्हयेल शे की, देवना पोऱ्या येल शे, अनी जो सत्य देवले वळखानी बुद्धी आपले देयल शे. जो सत्य शे त्यानाठापी, म्हणजे त्याना पोऱ्या येशु ख्रिस्तमा आपण एकत्र राहतस. हाऊच खरा देव अनी सार्वकालिक जिवन शे.

[G1097 ginosko ■] [G1271 dianoia ■] [G1492 eido ■]

देवना पुत्र आला + तानी आमला असी समज दिधली, जेणेकरीन आमी त्याले ओळखानू जो खरा आहे.

२ करिंथ 13:1 हाई मनी तुमनाकडे येवानी तिसरी खेप; दोन किंवा तीन साक्षीदारसना तोंडतीन प्रत्येक गोष्ट ठरस.

[G3144 martus ■]

दोन किंवा तीन साक्षीदारसना तोंडतीन प्रत्येक गोष्ट ठरस.

(माहा वैयक्तिक विचार — तीन साक्षी, अनं हर एक साक्षी त्याना जाणनला सर्वापरतां श्रेष्ठ मानतो. यिर्मया सांगतस, जो घमंड करतो त्यानी यामाजिच घमंड कराव की तो मले जाणतो. पौल ख्रिस्ताले जाणनाच्या श्रेष्ठतेसाठी सर्वकाही हानि समजतो. योहान सांगतस, पुत्र आला अनं त्यानी आपणले समज दिली, जेणेकरी आपण त्याले जाणू जो सत्य आहे. गौरव, लाभ, अनं जीवन — दोन वा तीन साक्षींच्या मुखमां हे स्थापित व्हतस: त्याले जाणनं हाच खजिना आहे.)

छाया आनी पूर्णता

Shadow Hosea 6:3 ✨ *read this in your Bible*

परमेश्वरले वळखाना करता माग लागी रवा + त्याना बाहेर निंघना सकायीसारखा तयार शे.

Fulfillment मत्तय 11:27 मना बापनी सर्वकाही मना हातमा सोपेल शे, अनी बापशिवाय पोऱ्याले कोणी वळखत नही अनी पोऱ्याशिवाय अनं पोऱ्यानी ज्या कोणले बापनी वळख करी देवानी ईच्छा व्हई त्यानाशिवाय बापले कोणीच वळखत नही.

[G601 apokalupto ■] [G1921 epiginosko ■]

बापले कोणीच ओळखत नही, फक्त पोऱ्याच ओळखस; आनी ज्याले पोऱ्या दाखाडाव मनस त्यालेच तो दाखाडतो.

Fulfillment २ करिंथ 4:6 अंधारमाईन उजेड चमकी, अस जो देव बोलना ते, येशु ख्रिस्तना तोंडवरलं देवनं जे तेज शे त्यानं ज्ञान दखावाले पाहिजे म्हणीसन त्यानी आमनं अंतःकरण प्रकाशीत करेल शे. [G1108 gnosis ■]

आपला हृदयमा चमकं + देवना महिमाना ज्ञानना प्रकाश येशू ख्रिस्तना मुखमा.

(माले वैयक्तिक विचार — होशेयनी सांगेल शे, परमेश्वरले वळखानाकरता माग लागी राहा, अनि त्याना येणा सकायसारखा नक्की शे. सकाय ईगी. पुत्रना प्रगट करानशिवाय कोणीच बापले वळखी सकत नही; अनि जो देवनी सुरवातले अंधारमातीन प्रकाश निंगाडाना हुकुम देल व्हता, त्यानी आमना हिरदेमा प्रकाश टाकेल शे — अनि तो प्रकाश म्हणजे येशू ख्रिस्तना चेहरामाय त्याना गौरवना ज्ञान शे. होशेयनी ज्या वळखानामांगे माग लागेल व्हतो, त्याले आतां एक चेहरा अनि एक नाव मिळेल शे.)

बंद करणे

Isaiah 54:13 ✨ *read this in your Bible*

तुना समस्त पोऱ्या परमेश्वरकडतीन शिकाडेल व्हातीन, अनं तुना पोऱ्यासनी शांति मोठी व्हाई.

योहान 6:45 संदेष्टासना ग्रंथमा अस लिखेल शे की, ‘त्या सर्व देवनी शिकाडेल असा व्हातीन’ जो कोणी बापनं ऐकीन शिकेल शे तोच मनाकडे येस. [G3129 manthano ■] [G1318 didaktos ■]

त्या सगळा देवाकडतीन शिकाडेल व्हातीन + जो कोणी बापाकडतीन ऐकतस अनि शिकतस, तो माझाकडे येतस.

(माले वैयक्तिक विचार — आतां संपूर्ण घरतलं वाट एकत्र करा. पहिलं रांगणं: परमेश्वराचा भय हाच आरंभ शे; रडा, शोधा, चांदीसारखं धुंडा, अनं परमेश्वर देस — त्याना मुखमातीन ज्ञान येस. मंग चालणं: त्यामा वाढा, मनमा साठवा, योग्य चाला, अनं प्रेमले त्यामा वाढू द्या, जेणेकरून त्यानी घमंड नही व्हावो. मंग शर्यत अनं लढाई: देवना ज्ञानविरुद्ध उभी राहेल प्रत्येक उंच गोष्ट पाडून टाका, ते ओठावर ठेवा, नम्रतायीन उत्तर द्या, वचनले सरळ कापा. मंग शेवटली रेषा: जो भाग नष्ट व्हास तो, जे मुख दिसस ते, ओळखणं जसा तू स्वतः ओळखला गयेल शे तसा, अनं ख्रिस्तमा लपेल सगळा खजिना सापडेल — अनं जे वचन हे सगळं वचन दिधं ते सदैव उभं राहस. अनं यशयामधला टंग बगा: लिमुद (H3928, taught) हा स्ट्रॉंगना शब्द शे शिकवेल्या माणसासाठी, म्हणजे शिष्यासाठी. ज्यानी तुले पहिलं पाऊल शिकाडं तोच अजुनही तुले शिकाडस, अनं तुनामांगचे तुना पोन्हासले बी — त्या सगळा परमेश्वरकडतीन शिकाडेल व्हातीन. जो कोणी बापाकडतीन शिकेल शे तोच त्याच्याकडे येस. परमेश्वरले वळखानासाठी पुढं चाला.)

सराव प्रश्नमंजुषा

1. नीतिसूत्रे 1:7 — परमेश्वराची भीती आहे:

- a) ज्ञाननं सुरवात
- b) ज्ञानसना सुरवात
- c) मूर्खोसना उपदेश

2. नीतिसूत्रे 2:4-5 — जर तू तिले चांदीसारखं शोधशीन, अनी लपेल्या धनासारखं तिचा शोध करशीन; तर तुले परमेश्वराचा भय समजस अनी:

- a) तुना जिवाले विसावा गावाले
- b) देवना ज्ञान शोधणं
- c) परमप्रभुनं ज्ञान शोधनं

3. होशेय 6:3 — तवय आपुले जाणसू, जर आपण:

- a) परमेश्वरले वळखानाकरता माग लागी रवा
- b) तिले चांदीसारखी शोधावी
- c) त्याची इच्छा पूर्ण करनी

४. योहान ७:१७ — त्याना ईच्छाप्रमाणे करानं अस जर कोणी मनमा आनं तर तो:

- a) देवना ज्ञान शोधावं
- b) कृपामा वाढणं
- ग) शिकवणबद्दल समजी

5. 2 करिंथीयस 10:5 — कल्पनासले खाली पाडिसन, अनी प्रत्येक उंच गोष्ट जी आपलाले उंच करस त्याना विरोधमा:

- a) ख्रिस्ताना आज्ञापालन
- b) परमेश्वरना ज्ञान सत्यन वचन

6. मलाखी 2:7 — याजकना ओठे ज्ञान संभाळेल पाहिजे, अनी लोकसनी त्यानाकडतीन नियमशास्त्र शोधाइनं पाहिजे: कारण तो हये:

- a) एक कारीगर ज्याले लाजावाना गरजा नाही
- b) प्रभुनं सेवक
- c) सेनाईच्या यहोवाना दूत

7. 1 करिंथकरांस 13:12 — आते आमले आरसामा अस्पष्ट दिसस; पण नंतर समोरा समोर दखुत; हाई येळले मनं ज्ञान अपुर्ण शे, पण नंतर:

- a) आता जश देवकडतीन पुर्णपणे माले वळखमा येल शे, तशच मी पुर्णपणे वळखसु
- b) जे अपूर्ण शे ते नष्ट व्हां जाई
- c) आम्ही अंशतः भविष्यवाणी करसू

उत्तर कुंजी: 1-a, 2-b, 3-a, 4-c, 5-b, 6-c, 7-a

HYA ABHYASACHA SHAKHA KASHA HOTE

सावली कसा प्रकाश आणस: पुजारीना ओठमा ज्ञान राखेल पाहिजे, कारण तो सेनासोबतीना परमेश्वराना दूत आहे (मलाखी 2:7) — ह्या पदना तुलना त्या राजकीय पुरोहितपणासोबत करा जे तुमले अंधारमाईन त्याना आश्चर्यकारक प्रकाशमा बोलावणारना स्तुती प्रगट करतो (1 पेत्र 2:9), आपल्याच अभ्यासकरता तयार.

नवीन कराराना हाई कशी स्पष्टता करसः त्या फुडे कोणी आपला शेजाऱ्याले शिकाडायानी गरज नही राही, अनी सांगावानी नही की, परमेश्वरले वळखाः कारण ते सर्व मले वळखतीन, धाकला पासून मोठा पर्यंत (यिर्मया ३१:३४) — अनी नवीन करार हाई शब्दशः घेसः मी माझा नियम त्यासना मनमा घालसू, अनी सर्व मले वळखतीन, धाकला पासून मोठा पर्यंत (इब्री ८:१०-११). जे संदेष्ट्याने वचन दिधं, ते करार पूर्ण करस.

शब्दासना महत्त्व कसा हरः आता मी जाणतस हर GINOSKO (G1097, जाणना) — तवय मी पुरतं जाणीन हर EPIGINOSKO (G1921, पुरतं जाणना) — एक जागा, दोन शब्द (1 करिंथकर 13:12); अनी सत्याना स्वीकार करनं (2 तीमथ्य 2:25) अनी त्याना इच्छाना ज्ञान (कलस्सैकर 1:9) यमा तेच पुरतं शब्द येतस — कोणता शब्द कोठे उभा हर अनी कावा, हे लक्षमा घ्या.

याचा परिणाम अनंतकाळपर्यंत कसा पोहचतसः हाच अनंत जीवन आहे, की त्यासले तुले ओळखानं (योहान १७:३) — आणि परमेश्वराच्या ज्ञानाने पृथ्वी भरून जाई (यशया ११:९); रांगण्यापासून सुरू झालेली ही ओळख आकाश आणि पृथ्वीच्याही पुढे टिकून राही, कारण त्याचे शब्द कधीच नष्ट व्हातील नाही (मत्तय २४:३५).

साइड रस्ताः बर्या अन वाईटना ज्ञानाना झाड पुस्तकना पहिला दरवाजावर उभा व्हाता (उत्पत्ति २:९,१७) — वचनाविरुद्ध लेयेल ज्ञाने मरण आणला; ख्रिस्तमा दिधेल देवना ज्ञान हाई अनंत जीवन आहे (योहान १७:३) — हाई शोधी काढा.

→ संभव प्रगटीकरणः ज्ञानसे फुगारो येतो, पण प्रेमले उभारनी होय TEXTS (1 करिंथीयों 8:1), अनी पौल प्रार्थना करस की प्रेम ज्ञानमां अधिक अधिक बढतो जाय (फिलिप्पीयों 1:9) — प्रेमनी बाहेर लयेल ज्ञान माणुसले फुगारस; प्रेमनी अंदर लयेल ज्ञान घर उभारस. पात्र से प्रेम; खजानो से ज्ञान.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Ahirani Matthew and Mark (CC BY 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).